

İLETİŞİM KURAN MERAKLI CANLILAR

Bu kitabın sahibi:

**Her zaman benimle ilgilenen anneme ve babama teşekkür ederim.
Ve Elodie'ye, her zaman.**

- Zoë

Konuşmayı en çok sevdiğim kişiye, N'ye. Seçtiğim aileme.

- Anja

VakıfBank Kültür Yayınları: 0356
Çocuk Kitaplığı: 047

CURIOUS CREATURES TALKING TOGETHER
İLETİŞİM KURAN MERAKLI CANLILAR

Yazan
Zoë Armstrong

Resimleyen
Anja Sušanj

Türkçesi ve Uzman Psikolog
Zeynep İrem Çeven

Yayın Danışmanı
Ekrem Demirli

Proje Editörü & Son Okuma
Hande Kayhan

Sayfa Uygulama
Hande Özgeldi

VakıfBank Kültür Yayınları

İnkılap Mah. Akyaka Plaza,
Dr. Adnan Büyükdenez Cd. No:7 A1 Blok, Kat: 13
34768 Ümraniye/İstanbul\ Türkiye
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr – info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2025

Originally published in the English language in 2022 as
“Curious Creatures Working with Tools”
© Flying Eye Books Ltd, 27 Westgate Street E83RL, London.

ISBN 978-625-6647-77-0

*Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar
dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik
araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.*

Baskı

Matsis Matbaa Anonim Şirketi
Tevfikbey Mah Dr. Ali Demir Cad.
No: 51 Kobi İş Merkezi
Sefaköy-Küçükçekmece/İstanbul
Tel : (0212) 624 21 11
Sertifika No : 75309

1. Baskı: Şubat 2025

Zoë Armstrong

Anja Sušanj

İLETİŞİM KURAN MERAKLI CANLILAR

vb.

Dünya'da herkes birbiriyle sohbet ediyor. Gezegenimiz mırıldanarak, uğuldayarak ve vızıldayarak iletişim kurduğumuz ve arkadaşlarımızla mesajlarımızı paylaştığımız bir yer.

Kelimeler ve diğer yollarla gönderdiğimiz mesajlar:

El sallayarak,

zil çalarak

ya da özel kıyafetler giyerek.

Etrafımızdaki hayvanların da kelimeleri kullanmadan çeşitli yollarla 'konuştuğunu' biliyor muydunuz? Sesler, kokular ve ilginç hareketlerle sinyaller gönderiyorlar. Bu sinyalleri okumayı öğrendiğimizde, bu muhteşem canlıların aslında ne demek istediklerini keşfedebiliriz.

İskoç Yaylaları'nda sisli bir sabah.
Bu genç yürüyüşçüler, bir kızıl geyiğin kükremesini,
böğürmesini ve toynaklarını
yere vurmasını seyrediyorlar.

*Fiziksel mücadeleler, benzer büyüklükteki iki geyikten
hangisinin daha güçlü olduğu iletişim sinyalleriyle
anlaşılamadığında meydana geliyor.*

Kızıl Geyik

İki geyik rekabet hâlinde. Hangisinin en büyük, en güçlü ve en kuvvetli olduğuna karar vermek için beden dilini ve gürültülü kükremeleri kullanıyorlar.

Eğer iki geyik de geri adım atmazsa, başlarını kaldırıp yan yana yürüyerek kaslarını ve boynuzlarının büyüklüğünü sergilerler, böylece muhtemel bir dövüşü kimin kazanacağını anlamaya çalışırlar. Bu davranışa paralel yürüme denir.

Geyikler bu sinyalleri çiftleşme mevsiminde, dişi geyik için rekabet ettikleri zaman gönderirler. Bu tür bir iletişim, fiziksel bir mücadeleden kaçınmak içindir. Küçük olan geyik, genellikle ciddi bir zarar oluşmadan önce kaçar.

Yakınlarda başka bir geyik var. Başını eğiyor ve yere vuruyor, güçlü boynuzlarıyla uzun otları yerinden söküyor ve boynuzlarına taç gibi doluyor.

Bir geyik, rakibine gözdağı vermek için yere vuruyor. Boynuzlarına takılan dal ve otlar onu daha büyük ve daha korkutucu gösterebilir.

SANA BENZİYOR

Belki siz de geyikler gibi anlaşmazlıkları kavga etmeden çözmek için iletişim kuruyorsunuzdur. Korkutucu olmak yerine, konuşup dinleyerek ve barış yapmak için el sıkışarak çözüm bulabilirsiniz.

Hayvanlar Arası İletişim Nedir?

Bir hayvan başka bir hayvanın davranışını değiştirmesine neden olan bir sinyal gönderdiğinde, onların iletişim kurduğunu söyleriz. İletişim yiyecek bulmak, eş bulmak, tehlikeden kaçınmak veya grupça çalışmak gibi önemli konularda yardımcı olur. Ancak yalnızca insanlar gerçekten konuşabilir çünkü diğer canlıların beyinleri bunun için yeterince karmaşık değildir ama onlar da pek çok şaşırtıcı yolla 'konuşurlar.'

Pek çok hayvan görsel sinyallerle -yani görülebilen sinyallerle- iletişim kurar. Bu canlılar, mesajlarını iletmek için beden dillerini kullanırlar.

Kuzey Alpleri'nde bir **kuzgun**, arkadaşına kullanışlı nesnelere işaret ediyor. 'Şuna bak!' diyor gibi görünüyor. Tıpkı biz insanların jestler yapmak için ellerimizi kullanmamız gibi, o da gagası ve kanatlarıyla işaret ediyor. Bu, hayvanlar âleminde çok nadir görülen bir davranış.

Yüz ifadeleri, nasıl hissettiğimizi gösterebilir. Şempanzeler ve maymunlar da duygularını yüz ifadeleriyle anlatırlar. Angola'daki bu genç **goril**, 'Oynamak istiyorum!' diyor. Rahatlamış görünen 'oyuncu yüzünde', açık bir ağız ve aşağı sarkan alt dudağı dikkat çekiyor ancak dişleri görünmüyor.